

Кинетика на спокојот

„Скулптурата и музиката“ – вели философот и поет Новалис – „се на спротивни страни: скулптурата е обликувана од вкочанетост, музиката е обликувана од течност.“ Тоа веројатно е така, но тогаш скулптурите на Слободан Милошески се музика. Оти тие се сè, само не оформено мирување. Овие нови, монументални пројави на авторот се апстрактно-асоцијативни формации, кои на прв поглед се отклонување од неговата првичната опседнатост со кинетичката скулптура. Но, само на прв поглед: авторот останува опседнат со движењето, овој пат, во мирување, овој пат...пругоре. Тој нагласен динамизам во овие изведби е засилен двојно: прво, илузијата на поместено гравитационо тежиште создава севкупна динамична изобразба и второ, самите елементи по себе од кои е сочинета целината дополнително ја интензивираат самата динамика на целината. Така, следува дека авторот прво ја конструира, ја повикува, т.е. тендира кон структурата, за потоа да ја деконструира низ значењето и потенцирањето на самите елементи од кои истата е соткаена.

Но, кај авторот не е важна само оваа морфологија, ами своја улога има и текстурата и бојата на формата. Движењето станува целосно сугерирано од сите овие контрасти, што ја чини естетичката доживеалица комплетна. Затоа, на крај овие симболички форми, во оваа своја динамичка структура се читаат и како аксиолошки вертикали, асоцијации на авторовиот, но и општочовечкиот вредносен стремеж. Без постамент, овие форми никнуваат од земјата, устремувајќи се кон небото, со што аксиологијата некако станува онтолошки и метафизички фундирана.

И конечно, авторот не ги остава овие формации и без емотивна порака која никне од самата текстура, како и од играта со светлината/бојата, но и од самата взаемна проникнатост и испреплетеност на елементите од кои е креирана целината, што ги чини овие рационални форми...сепак длабоко човечки, движења во потрага по спокојот.

проф. д-р. Трајче Стојанов, естетичар

Kinetika e qetësisë

Skulptura dhe muzika – thotë filozofi dhe poeti Novalis - janë në anë të kundërta: skulptura është e formuar në mënyrë të ngurtë, muzika është e formuar në mënyrë të rrjedhshme. Ndoshta është kështu, por atëhere skulpturat e Slobodan Miloshevskit janë muzikë. Sepse ato janë gjithçka, vetëm jo në formim të qetë. Këto dukuri monumentale të reja të autorit janë formacione apstrakte – asocijative, të cilat në pamje të parë janë devijim nga opsioni i tij fillestar me skulpturën kinetike. Por vetëm në pamje të parë: autori mbetet i fiksuar me lëvizjet, kësaj here, në qetësi, kësaj here...ne lartësi. Ai dinamizëm i theksuar në këto performanca është i dyfishuar: së pari, iluzioni i një qendre gravitacioni të zhvendosur krijon një imazh të përgjithëshëm dinamik dhe së dyti, vetë elementet nga të cilët është e përbërë tërësia e thekson më tej vetë dinamikën e tërësisë. Kështu, vijon që autori së pari e ndërton, e thërret, domethëne ka tendencë për strukturën, që pas asaj ta rikonstruktoje nëpërmjet kuptimit dhe theksimit të vetë elementeve nga të cilat është e përbërë.

Por, tek autori nuk ka rëndësi vetëm kjo morfologji, këtu luan rol edhe tekstura dhe ngjyra e formës. Lëvizja bëhet plotësisht e sygjëruar nga të gjitha këto kontraste, që i përbëjnë ndjenjat estetike të plota. Prandaj, në fund këto forma simbolike, në këtë struktërë dinamike të vetë, lexohen dhe si vertikale aksiologjike, shoqatat e autorit por edhe ndjekja e përgjithëshme e vlerave njerëzore. Pa postament, këto forma dalin nga toka, duke u ngjitur drejt qiellit, me çka aksiologjia bëhet disi në bazë ontologjike dhe metafizike.

Së fundi, autori nuk i le këto forma pa mesazh emocionues i cili del nga vetë tekstura, si dhe nga loja me dritën/ngjyrën, por edhe nga vetë dalja nga reciprociteti dhe gërshetimi i elementeve nga të cilët është e përbërë në tërësi, që i bën këto forma racionale...megjithatë thellësisht njerëzore, lëvizje në kërkim të paqes.

Prof. d-r. Trajçe Stojanov, estetist